

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 9 juni 1936 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av vissa i Kungl. Maj:ts propositioner nr 241 med förslag till lag om domkapitel m. m. samt nr 242 angående ändrade bestämmelser för biskoparnas avlöning m. m. framställda förslag om anslag till domkapitlens verksamhet m. m.

I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1936/1937 har Kungl. Maj:t, under punkten 37 av det vid statsverkspropositionen fogade protokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1936, föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition angående domkapitlens organisation, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1936/1937 dels till Domkapitlens expeditioner: Avlöningar ett förslagsanslag av 280,600 kronor, dels ock till Domkapitlens expeditioner: Omkostnader ett förslagsanslag av 41,200 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t genom en den 17 april 1936 dagtecknad proposition, nr 241, under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att

dels antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag om domkapitel,
dels godkänna av chefen för ecklesiastikdepartementet förordad avlöningsstat för domkapitlens expeditioner att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936, 1937,

dels till *Domkapitlens expeditioner: Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av 281,400 kronor,

dels till *Domkapitlens expeditioner: Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av 42,300 kronor,

dels ock för bestridande av sådana av domkapitlens verksamhet föranledda ersättningar, som avses i 11 § i förslaget till lag om domkapitel, för budgetåret 1936/1937 ur kyrkofonden bevilja ett anslag av 32,250 kronor.

Propositionen har i vad den avser avlöningsstat för domkapitlens expeditioner, anslag till Domkapitlens expeditioner: Avlöningar och an-

slag till Domkapitlens expeditioner: Omkostnader hänvisats till statsutskottet samt i övrigt hänvisats till lagutskott och tilldelats första lagutskottet.

Första lagutskottet har i utlåtande, nr 42, bland annat, *dels* hemställt, att riksdagen, med förklarande att det i propositionen nr 241 framlagda förslaget till lag om domkapitel icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga ett av utskottet framlagt förslag till lag om domkapitel, *dels ock* anmält, att utskottet framdeles ville avgiva utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen nr 241 framlagda förslag om anslag ur kyrkofonden.

Riksdagen har numera bifallit första lagutskottets ovanberörda hemställan med den ändring, att åt 2, 10, 18 och 20 §§ i det av utskottet framlagda förslaget till lag om domkapitel givits den lydelse, som föreslagits i en vid utlåtandet fogad, av herr Linnér m. fl. avgiven reservation.

Genom en den 17 april 1936 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 242, vilken tilldelats första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av, såvitt nu är i fråga, propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden föreslagit riksdagen att antaga, bland annat, ett vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 3 och 6 §§ lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond. I nämnda lagförslag har, bland annat, under punkt 7) i lagens 6 § upptagits en bestämmelse, att av kyrkofonden skola utgöras anslag, som av Konungen och riksdagen beviljas för bestridande av sådana av domkapitlets verksamhet föranledda ersättningar, som i 11 § lagen om domkapitel avses.

I utlåtande, nr 46, i anledning av denna proposition har första lagutskottet, bland annat, *dels* hemställt, att riksdagen måtte, under förklarande att Kungl. Maj:ts sistnämnda lagförslag icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, för sin del antaga ett av utskottet framlagt förslag till lag om ändrad lydelse av 3 och 6 §§ lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond, i vilket förslag den av Kungl. Maj:t under punkt 7) i 6 § av lagen upptagna bestämmelsen uteslutits, *dels ock* anmält, att särskilt utlåtande komme att avgivas angående förslaget om införande i lagen om kyrkofond av bestämmelse angående anslag ur fonden till vissa för domkapitlens verksamhet avsedda ersättningar.

Enligt överenskommelse mellan statsutskottet och första lagutskottet ha till behandling av sammansatt stats- och första lagutskott överlämnats ovanberörda frågor angående

dels Kungl. Maj:ts i propositionen nr 241 framställda förslag beträffande avlöningsstat för domkapitlens expeditioner, anslag till Domka-

pitlens expeditioner: Avlöningar, anslag till Domkapitlens expeditioner: Omkostnader samt anslag ur kyrkofonden,

dels ock Kungl. Maj:ts i propositionen nr 242 framställda förslag om införande i lagen om kyrkofond av bestämmelse angående anslag ur fonden till vissa av domkapitlens verksamhet föranledda ersättningar.

Kungl. Maj:ts förslag till lag om domkapitel var i huvudsak grundat på ett förslag, som framlagts i ett den 25 juli 1935 av särskilt tillkallade sakkunniga avgivet betänkande (stat. off. utredn. 1935: 31).

11 § i det av riksdagen antagna förslaget till lag om domkapitel har följande, med Kungl. Maj:ts förslag överensstämmande lydelse:

11 §.

Ledamöter och suppleanter i domkapitel ävensom av domkapitel för visst ärende förordnad särskild sakkunnig eller utredningsman åtnjuta ersättning av allmänna medel på sätt särskilt stadgas, dock att sakkunnig som anlitas i rättegångsmål åtnjuter ersättning i enlighet med vad därom är föreskrivet.

Enligt de sakkunnigas förslag, vilket i denna del upptagits av Kungl. Maj:t, skulle de kostnader för den nya domkapitelsorganisationen, som avses i ovanintagna paragraf, utgå ur kyrkofonden, under det att kostnaden för vissa av de sakkunniga föreslagna särskilda föredragande i skolärenden skulle gäldas av anslag å riksstaten. I fråga om ledamotsarvoden föreslogs, att årligt arvode skulle åtnjutas av ledamot, som förordnades för viss tid eller utsåges genom val. I Uppsala och Lunds stift skulle dylikt arvode utgå med 700 kronor, i Visby stift med 300 kronor samt i övriga stift och i Stockholm med 500 kronor. Då arvoden skulle utgå till fem ledamöter i domkapitlen i Uppsala, Lund, Visby och Stockholm samt till fyra ledamöter i de övriga domkapitlen, komme de årliga utgifterna för dessa arvoden att belöpa sig till sammanlagt 29,000 kronor.

I propositionen nr 241 beräknas de årliga utgifterna för kyrkofonden i anledning av omorganisationen av domkapitlen till följande belopp:

Domkapitelsledamöternas arvoden	kronor	29,000
Desammas resekostnads- och traktamentsersättningar	»	30,000
Ersättning åt ledamot för fullgörande av preses' åligganden	»	2,000
Ersättning åt sakkunnig	»	1,500
Resekostnads- och traktamentsersättningar åt befattningshavare vid domkapitlen m. fl. för särskilda utredningsuppdrag	»	2,000
		<hr/>
	Summa kronor	64,500

För tiden från och med den 1 januari 1937, då omorganisationen så-

väl enligt Kungl. Maj:ts förslag som riksdagens beslut skall träda i kraft, till och med den 30 juni 1937 har anslagsbehovet av Kungl. Maj:t beräknats till hälften av sistnämnda belopp eller 32,250 kronor.

Statskontoret har i avgivet yttrande över de sakkunnigas betänkande anfört bland annat:

Vidkommande frågan om bestridande av de kostnader, som den ifrågasatta organisationen föranledde, hölle statskontoret före, att övervägande skäl talade för att utgifterna för samtliga arvoden och övriga ersättningar till domkapitlens ledamöter gäldades av statsmedel och att anslag för ändamålet uppfördes å riksstaten under åttonde huvudtiteln. Detta syntes nämligen bäst överensstämma med den ställning inom den svenska förvaltningen, som domkapitlen hittills haft och även efter den nu föreslagna omorganisationen skulle bibehålla. För övrigt torde det kunna ifrågasättas, huruvida anlitaandet av kyrkofondens medel för dessa ändamål stode i överensstämmelse med det syfte, för vars tillgodoseende fonden tillkommit.

Enligt det av riksdagen antagna förslaget till lag om domkapitel skola särskilt förordnade föredragande för skolärenden icke förekomma. I jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag företer riksdagens beslut om domkapitlens sammansättning, såvitt i förevarande sammanhang är av intresse, den ändring, att enligt riksdagens beslut i vartdera av domkapitlen i Uppsala och Lund skall ingå ytterligare en för viss tid förordnad ledamot.

Utskottet.

Till en början vill utskottet till behandling upptaga frågan, av vilka medel de nu av Kungl. Maj:t äskade anslagen skola bestridas. Den av Kungl. Maj:t företagna uppdelningen mellan å ena sidan kostnader, som skola bestridas av statsmedel, och å andra sidan kostnader, som skola bestridas av kyrkofonden, synes utskottet icke lämpligen böra ske. Samtliga dessa kostnader äro föranledda av domkapitlens verksamhet, och utskottet vill betona att någon inskränkning av domkapitlens nuvarande allmänna uppgifter icke är avsedd med den av riksdagen beslutade omorganisationen av domkapitlen. Svårigheten att verkställa en rationell uppdelning framträder än mer, då riksdagen numera för sin del beslutat, att i domkapitel i stift skall ingå en skolsakkunnig ledamot. Den av Kungl. Maj:t föreslagna särskilde föredraganden i skolärenden, vilken avsetts skola avlönas av medel å riksstaten, blir härigenom obehövlig. Härtill kommer, att anlitaande av kyrkofondens medel för de av Kungl. Maj:t föreslagna ändamålen innebär en ur principiell synpunkt väsentlig utvidgning av kyrkofondens uppgifter. På grund av det anförda vill utskottet förorda, att jämväl de kostnader för domkapitlens verksamhet, som avses i 11 § lagen om domkapitel, må bestridas av statsmedel och avföras från anslag under riksstatens åttonde huvudtitel. Skulle emellertid någon väsentligare förändring i avseende på domkapitlens verk-

samhetsområde framdeles inträda, bör givetvis frågan om sättet för bestridande av dessa kostnader bliva föremål för ny omprövning.

Utskottet vill erinra, att under åttonde huvudtiteln redan finnas upptagna ett förslagsanslag till Domkapitlens expeditioner: Avlöningar och ett förslagsanslag till Domkapitlens expeditioner: Omkostnader, vilka anslag för innevarande budgetår utgå med 273,400 kronor, respektive 41,100 kronor. Utskottet finner sig böra tillstyrka, att de anslagsmedel, som enligt det förut anförda skulle uppföras under åttonde huvudtiteln, avföras å sagda anslag, vilkas benämning då torde böra ändras till Domkapitlen: Avlöningar och Domkapitlen: Omkostnader, båda fortfarande betecknade såsom förslagsanslag.

Utskottet har icke funnit något att erinra mot de av departementschefen under förutsättning av oförändrade grunder framlagda förslagen om anslag till domkapitlens expeditioner för budgetåret 1936/1937. Vid sina anslagsberäkningar i det följande kommer alltså utskottet att utgå från de anslagsbelopp, som för detta ändamål föreslagits i propositionen nr 241.

Beträffande anslagsposten 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t: a. Grundbelopp, av Kungl. Maj:t föreslagen till 14,900 kronor, böra följande jämkningar vidtagas.

För domkapitelsledamöternas arvoden har i propositionen, som redan nämnts, ett belopp av 29,000 kronor beräknats. Genom riksdagens i det föregående omförmälda beslut komma domkapitlen i Uppsala och Lund att vardera bestå av en ledamot utöver dem, för vilka arvodesbelopp i propositionen beräknats. I propositionen har föreslagits ett årligt arvode av 700 kronor för ledamot av domkapitlen i Uppsala och Lunds stift, som förordnas för viss tid eller utses genom val. Då utskottet icke funnit något att erinra mot dessa arvoden — liksom icke heller mot de för motsvarande ledamöter i andra stift föreslagna — innebär riksdagens beslut en kostnadsökning av, för år räknat, 1,400 kronor. Ytterligare bör till samma anslagspost överföras dels det till ersättning åt ledamot för fullgörande av preses' åligganden beräknade beloppet av 2,000 kronor, dels det till ersättning åt sakkunnig beräknade beloppet å 1,500 kronor. Å andra sidan kunna här förevarande anslagsmedel minskas med det belopp av 9,900 kronor för år, som beräknats såsom arvoden åt särskilda föredragande i skolärenden. Ökningen för helt år av denna anslagspost skulle alltså uppgå till $(29,000 + 1,400 + 2,000 + 1,500 - 9,900) = 24,000$ kronor. För budgetåret 1936/1937 erfordras emellertid endast hälften av detta belopp eller 12,000 kronor. För nästa budgetår skulle alltså hela anslagsposten behöva upptagas med $(14,900 + 12,000) = 26,900$ kronor.

Då utskottet, som tidigare nämnts, icke funnit något att erinra beträffande Kungl. Maj:t:s här förevarande förslag i övrigt skulle alltså

avlöningsanslaget för nästkommande budgetår uppföras med (281,400 + 12,000) = 293,400 kronor.

Till Domkapitlens expeditioner: Omkostnader skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag för budgetåret 1936/1937 anvisas ett belopp av 42,300 kronor. Enligt departementschefens förslag skulle anslaget fördelas på följande sätt:

Omkostnadsstat.

Utgifter:

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	3,000
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	34,480
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	5,900
		Summa kronor 43,380.

Särskilda uppbördsmedel:

Hyror för vaktmästarbostäder vid domkapitlen i Linköping, Västerås och Luleå	kronor	1,080
		Nettoutgift kronor 42,300.

Anslagsposten till reseersättningar är för budgetåret 1935/1936 genom Kungl. Maj:ts beslut den 17 maj 1935 bestämd till ett förslagsvis be-tecknat belopp av 2,000 kronor. För budgetåret 1936/1937 har, såsom av omkostnadsstaten framgår, anslagsposten beräknats till ett med 1,000 kronor förhöjt belopp. Ökningen har motiverats med att medel skola beredas för att bestrida de till 2,000 kronor för helt år, d. v. s. 1,000 kronor för tiden den 1 januari—den 30 juni 1937, beräknade kostna-derna för resekostnads- och traktamentsersättningar åt de i propositionen föreslagna särskilda föredragandena i skolärenden och deras suppleanter. Då enligt riksdagens tidigare omförmälda beslut sådana föredragande icke skola förordnas, blir denna anslagsökning icke erforderlig. Utskottet tillstyrker alltså, att för här ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår beräknas förslagsvis 2,000 kronor.

Omkostnadsanslaget bör emellertid höjas med de reseersättningar, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle bestridas av kyrkofondsmedel, d. v. s. med domkapitelsledamöternas resekostnads- och traktamentsersättningar samt resekostnads- och traktamentsersättningar åt särskilda av domka-pitlen förordnade utredningsmän. För nu nämnda ändamål har departe-mentschefen beräknat årligen bliva erforderliga 30,000 kronor, respektive 2,000 kronor eller tillhoppa 32,000 kronor.

Utskottet har funnit de sålunda föreslagna beloppen höga. Då emel-lertid närmare erfarenhet ännu icke kunnat vinnas, vill utskottet icke motsätta sig, att de framlagda beräkningarna nu godtagas. I fråga om resekostnads- och traktamentsersättning till domprost eller ledamot, som

förordnas för viss tid eller utses genom val, för resa för deltagande i visitation eller annan förrättning eller för fullgörande av annat tjänsteuppdrag, ansluter sig utskottet till det av de sakkunniga framlagda förslaget, att domkapitlet skall vid meddelande av beslut, som föranleder dylik resa, i protokollet angiva resans ändamål. Under nu angivna förutsättningar finner sig utskottet kunna förorda, att för nu ifrågavarande ändamål ovannämnda belopp av 32,000 kronor beräknas, vilket innebär, att för budgetåret 1936/1937 ett belopp av ytterligare 16,000 kronor skulle anvisas under anslagsposten till reseersättningar. Utskottet finner sig böra tillstyrka att dessa delposter i en blivande omkostnadsstat upptagas såsom obetecknade.

Vid bifall till vad utskottet sålunda tillstyrkt skall omkostnadsanslaget för nästkommande budgetår upptagas med ett med (16,000 — 1,000) = 15,000 kronor till 57,300 kronor förhöjt belopp.

Den totala anslagsökningen under åttonde huvudtiteln för nästkommande budgetår kommer att vid bifall till utskottets förslag uppgå till (12,000 + 15,000) = 27,000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet, att riksdagen må

I. avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 242, i vad däri genom framlagts förslag om införande i 6 § lagen den 30 augusti 1932 om kyrkofond av bestämmelse, att av kyrkofonden skola utgöras anslag, som av Konungen och riksdagen beviljas för bestridande av sådana av domkapitlens verksamhet föranledda ersättningar, som i 11 § lagen om domkapitel avses;

II. A. godkänna följande avlöningsstat för domkapitlet, att tillämpas under budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* kronor 180,750
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t:
 - a. Grundbelopp kronor 26,900

Ans.: Arvodet till sekreteraren vid Stockholms stads konsistorium (från och med den 1 januari 1937 Stockholms domkapitel) utgör 5,700 kronor samt kan efter 3 år höjas med 360 kronor, efter 6 år med ytterligare 360 kronor och efter 9 år med än ytterligare 360 kronor.

b. Arvodesförhöjning till sekreteraren vid Stockholms stads konsistorium (från och med den 1 januari 1937 Stockholms domkapitel) förslagsvis	kronor	540	
c. Vikariatsersättningar m. m., förslagsvis	»	760	kronor 28,200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a. Grundavlöningar m.m.	kronor	71,850	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., förslagsvis	»	12,000	» 83,850
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, förslagsvis	»	600	
	Summa kronor	293,400	

B. till Domkapitlen: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 293,400 kronor,

C. till Domkapitlen: Omkostnader för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 57,300 kronor,

III. avslå Kungl. Maj:ts i propositionen nr 241 framställda förslag om beviljande för budgetåret 1936/1937 ur kyrkofonden av ett anslag av 32,250 kronor för bestridande av sådana av domkapitlens verksamhet föranledda ersättningar, som avses i 11 § av det i samma proposition framlagda förslaget till lag om domkapitel.

Stockholm den 9 juni 1936.

På sammansatta stats- och första lagutskottets vägnar:

S. LINNÉR.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från statsutskottet:

första kammaren: herrar *Bergqvist*, *Oscar Olsson** och *Bergström**;

andra kammaren: herrar *Svensson* i Grönvik*, *Holmdahl* och *Weijne**;

från första lagutskottet:

första kammaren: herrar *Klefbeck*, *Velander** och *Svenson* i Eskhult;

andra kammaren: herrar *Linnér*, *Olsson* i Rimforsa och *Johansson* i Kalmar.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Oscar Olsson* och *Bergström*, vilka ansett att utskottet bort hemställa,

att riksdagen må

I. för sin del antaga följande förslag till

Lag

angående tillägg till 6 § lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond.

Härigenom förordnas, att till 6 § lagen den 30 augusti 1932 om kyrkofond skall fogas ett nytt stycke av följande lydelse:

Vidare skola av kyrkofonden utgöras anslag, som av Konungen och riksdagen beviljas för bestridande av sådana av domkapitlens verksamhet föranledda ersättningar, som i 11 § lagen om domkapitel avses.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1937.

II. A. godkänna följande avlöningsstat för domkapitlens expeditioner, att tillämpas under budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat:

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* kronor 180,750

2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:

a. Grundbelopp kronor 9,950

Anm.: Arvodet till sekreteraren vid Stockholms stads konsistorium (från och med den 1 januari 1937 Stockholms domkapitel) utgör 5,700 kronor samt kan efter 3 år höjas med 360 kronor, efter 6 år med ytterligare 360 kronor och efter 9 år med än ytterligare 360 kronor.

b. Arvodesförhöjning till sekreteraren vid Stockholms stads konsistorium (från och med den 1 januari 1937 Stockholms domkapitel), *förslagsvis* » 540

c. Vikariatsersättningar m. m., förslagsvis	kronor	760	kronor	11,250
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:				
a. Grundavlöningar m. m.	kronor	71,850		
b. Avlöningsförhöjningar m. m., förslagsvis	»	12,000	»	83,850
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, förslagsvis			»	600
			<u>Summa kronor</u>	<u>276,450</u>

B. till *Domkapitlens expeditioner*: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 276,450 kronor,

C. till *Domkapitlens expeditioner*: Omkostnader för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 41,300 kronor,

D. för bestridande av sådana av domkapitlens verksamhet föranledda ersättningar, som avses i 11 § i det av riksdagen antagna förslaget till lag om domkapitel, för budgetåret 1936/1937 ur kyrkofonden bevilja ett anslag av 32,950 kronor.